

ਖਲਾਸਾ ਖਤਬਾ ਜੁਮਾ 21.08.2020

ਵੱਲੋਂ : ਨਜ਼ਾਰਤ ਨਸ਼ਰੇ ਇਸ਼ਾਅਤ ਕਾਦੀਆਂ

ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੇ ਮਹਾਨ ਮਰਤਬਾ ਰਖੱਣ ਵਾਲੇ ਬਦਰ ਦੇ ਸਹਾਬੀ
ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਬਿਨ ਅਵਾਮ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹੁ ਦੇ ਸਦਗੁਣਾ ਦਾ ਇਮਾਨ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ
ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਜ਼ਿਕਰ

ਸਯੱਦਨਾ ਹਜ਼ਰਤ ਅਮੀਰੁਲ ਮੌਮਿਨੀਨ ਖਲੀਝਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਖਾਮਿਸ ਅਯੱਦਾਹੁਲੋਹ ਤਾਲਾ ਬਿਨਸਰਿਹਿਲ
ਅਜੀਜ਼ ਦੇ ਜੁਮਏ ਦੇ ਖੁਤਬੇ ਦਾ ਸਾਰ ਜੋ ਆਪ ਜੀ ਨੇ 21 ਅਗਸਤ 2020 ਈ. ਨੂੰ ਮਸਜਿਦ ਮੁਬਾਰਕ,
ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ (ਬਰਤਾਨੀਆ) ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ أَمَّا بَعْدُ فَاعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَنِ الرَّجِيمِ۔
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ۔
إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ۔

ਤਸ਼ਹੁਦ, ਤਉਤ ਅਤੇ ਸੂਰਤ ਛਾਤਿਹਾ ਦੀ ਤਲਾਵਤ ਦੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਅਯੱਦਾਹੁਲੋਹ ਤਾਲਾ ਬਿਨਸਰਿਹਿਲ ਅਜੀਜ਼ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ :

ਅੱਜ ਜਿਸ ਸਹਾਬੀ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਹੋਵੇਗਾ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਬਿਨ ਅਵਾਮ ਹੈ। ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਦੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਅਵਾਮ ਬਿਨ ਖਵੀਲਦ ਸੀ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਦਾ ਨਾਂ ਸਫੀਆ ਬਿੰਤ ਅਬਦੁਲ ਮੁਤਲਿਬ ਸੀ ਜੋ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੀ ਭੂਆ ਸਨ। ਆਪ ਰਸੂਲੁਲੋਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹਜ਼ਰਤ ਖੁਦੈਜਾ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਲਾਹ ਅਨਹਾ ਦੇ ਭਤੀਜੇ ਸਨ। ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਦਾ ਵਿਆਹ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਦੀ ਬੇਟੀ ਹਜ਼ਰਤ ਅਸਮਾਅ ਨਾਲ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਉਂ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਨਈ ਕਰੀਮ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੇ ਹਮਜੂਲੜ (ਸਾਂਘੂ) ਵੀ ਸਨ। ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਨੇ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹੁ ਦੇ ਬਾਦ ਇਸਲਾਮ ਕੁਬੂਲ ਕੀਤਾ। ਇਸਲਾਮ ਕੁਬੂਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਚੋਥੇ ਜਾਂ ਪੰਜਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀ ਸਨ। ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਨੇ ਬਾਰ੍ਤਾਂ ਸਾਲ ਅਤੇ ਕਈ ਰਿਵਾਇਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਠ ਜਾਂ ਸੋਲ੍ਹਾਂ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਇਸਲਾਮ ਕੁਬੂਲ ਕੀਤਾ। ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਉਹਨਾਂ ਦੱਸ ਖੁਸ਼ ਕਿਸਮਤ ਸਹਾਬਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਨ ਜਿੰਨਾ ਨੂੰ ਹਜ਼ਰਤ ਰਸੂਲੇ ਕਰੀਮ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਵਰਗ ਦੀ ਖੁਸ਼ਖਬਦੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਛੇ ਅਸਹਾਬੇ ਸ਼ੂਰਾ (ਪਰਾਮਰਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਛੇ ਸਹਾਬੀਆਂ) ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਸਨ, ਜਿੰਨਾ ਨੂੰ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੇਹਾਂਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਗਲਾ ਖਲੀਝਾ ਚੁਣਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਜੱਦ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਨੇ ਇਸਲਾਮ ਕੁਬੂਲ ਕਰ ਲਿਆ ਤਾਂ ਆਪ ਦੇ ਚਾਰਾ ਆਪ ਨੂੰ ਇਕ ਚਟਾਈ ਵਿੱਚ ਲਪੇਟਕੇ ਧੂੰਆਂ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇਸਲਾਮ ਛੱਡਕੇ ਕੁਫ਼ਰ ਵੱਲ ਪਰਤ ਜਾਣ ਪਰ ਆਪ ਇਹੋ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਹੁਣ ਮੈਂ ਕੁਫ਼ਰ ਵੱਲ ਨਹੀਂ ਪਰਤਾਂਗਾ।

ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਹਬਸੇ ਵੱਲ ਦੋਹਾਂ ਹਿਜਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ ਅਤੇ ਜੱਦ ਆਪ ਹਿਜਰਤ ਕਰਕੇ ਮਦਦਿਨੀ ਆਏ ਤਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁੰਜ਼ਰ ਬਿਨ ਮੁਹਾਮਦ ਕੋਲ ਠਹਿਰੇ । ਹਜ਼ਰਤ ਅਸਮਾਅ ਰਜੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹਾ ਜੋ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਬਿਨ ਅਵਾਮ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸਨ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਰਿਵਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਜੱਦ ਮੈਂ ਮੱਕੇ ਤੋਂ ਹਿਜਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਵਾਨਾ ਹੋਈ ਤਾਂ ਮੈਂ ਗਰਭਵਤੀ ਸੀ, ਉਹ ਦਸੱਦੀ ਹਨ ਕਿ ਮੈਂ ਕਬਾ ਅਸਥਾਨ ਵਿੱਚ ਪੜਾਅ ਕੀਤਾ, ਅਬਦੁਲਾਹ ਬਿਨ ਜੁਬੈਰ ਉੱਥੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ, ਫਿਰ ਮੈਂ ਉਸਨੂੰ ਲੈਕੇ ਨਥੀ ਕਰੀਮ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲਾਹਿ ਵਸਲਮ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਈ । ਆਪਣੇ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਗੋਦ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਫਿਰ ਇਸ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਲੁਆਬ (ਮੂੰਹ ਦੀ ਲਾਰ, ਥੱਕ) ਪਾਇਆ । ਪਹਿਲੀ ਚੀਜ਼ ਜੋ ਇਸਦੇ ਪੇਟ ਵਿੱਚ ਗਈ ਉਹ ਰਸੂਲੇ ਕਰੀਮ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲਾਹਿ ਵਸਲਮ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਲੁਆਬ ਸੀ, ਫਿਰ ਆਪਣੇ ਖਜੂਰ ਨੂੰ ਰਬਾਕੇ ਇਸਦੇ ਮੂੰਹ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਲਈ ਬਰਕਤਾਂ ਦੀ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਬਰੋਂ ਸੀ ਜੋ ਇਸਲਾਮ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ । ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਰੱਖੇ ਤਾਂ ਜੋ ਸ਼ਾਇਦ ਰੱਬ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਦਾ ਮਾਣ ਨਸੀਬ ਕਰੇ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਸਈਦ ਬਿਨ ਮੁਸੈਬ ਰਿਵਾਇਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਬਿਨ ਅਵਾਮ ਪਹਿਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਹਨ ਜਿੰਨਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਨੂੰ ਰੱਬ ਦੇ ਮਾਰਗ ਵਿੱਚ ਮਿਆਨ' ਚੋਂ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਸੀ । ਇਕ ਵਾਰ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਨੂੰ ਅਚਨਚੇਤ ਕਿਸੇ ਪਾਸਿਓ ਅਵਾਜ਼ ਆਈ ਕਿ ਮੁਹਾਮਦ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲਾਹਿ ਵਸਲਮ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਉਹ ਝੱਟ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਲੈਕੇ ਨਿਕਲੇ । ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਰਸੂਲੁਲਾਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲਾਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਲਿਆ ਅਤੇ ਪੁੱਛਿਆ ਜੁਬੈਰ ਰੁੱਕ ਜਾਓ ! ਕੀ ਗੱਲ ਹੈ ? ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਨੇ ਅਰਜ ਕੀਤੀ ਮੈਨੂੰ ਇਕ ਅਵਾਜ਼ ਆਈ ਸੀ ਕਿ ਆਪ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿਤਾ ਗਿਆ ਹੈ । ਆਪ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲਾਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ ਫਿਰ ਤੁਸੀਂ ਕੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸੀ ਜੇਕਰ ਮੈਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿਤਾ । ਤਾਂ ਕਹਿਣ ਲੱਗੇ ਰੱਬ ਦੀ ਸਹੁੰ ਮੈਂ ਨਿਸ਼ਚਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਮੱਕੇ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿਆਂ । ਨਥੀ ਕਰੀਮ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲਾਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਆਪ ਲਈ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਦੁਆ ਕੀਤੀ । ਇਕ ਰਿਵਾਇਤ ਵਿੱਚ ਹੈ ਕਿ ਰਸੂਲੁਲਾਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲਾਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਆਪ ਦੀ ਤਲਵਾਰ ਲਈ ਵੀ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਬਦਰ ਦੀ ਜੰਗ ਤੇ ਉਹਦ ਦੀ ਜੰਗ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਸਾਰੀਆਂ ਜੰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਰਸੂਲੇ ਕਰੀਮ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲਾਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਲ ਰਹੇ । ਉਹਦ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲਾਹਿ ਵਸਲਮ ਦੇ ਨਾਲ ਦਿੜ੍ਹਪੈਰ੍ਹੀਂ ਰਹੇ ਅਤੇ ਆਪ ਨਾਲ ਮੌਤ ਅਸਥਾਨ'ਤੇ ਬੈਅਤ ਕੀਤੀ । ਮੱਕੇ ਦੀ ਡਤਹ ਮੱਕੇ ਮੁਹਾਜਰਾਂ ਦੇ ਤਿੰਨ ਝੰਡਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਝੰਡਾ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਕੋਲ ਸੀ । ਬਦਰ ਦੇ ਦਿਨ ਨਥੀ ਕਰੀਮ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲਾਹਿ ਵਸਲਮ ਦੇ ਨਾਲ ਕੇਵਲ ਦੋ ਘੋੜੇ ਸਨ ਜਿੰਨਾ ਵਿੱਚ ਇਕ'ਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਸਵਾਰ ਸਨ । ਬਦਰ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਨੇ ਜ਼ਰਦ (ਪੀਲੇ ਰੰਗ ਦੀ) ਪੱਗ ਬੰਧੀ ਹੋਈ ਸੀ । ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲਾਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਦੇਖਕੇ ਡਰਮਾਇਆ ਕਿ ਡਰਿਸ਼ਤੇ ਜੁਬੈਰ ਨਾਲ ਰਲਦੇ ਮਿਲਦੇ ਉਤਰੇ ਹਨ । ਅਰਥਾਤ ਜੋ ਡਰਿਸ਼ਤੇ ਰੱਬ ਨੇ ਮਦਦ ਲਈ ਭੇਜੇ ਹਨ ਉਹ ਵੀ ਇਸੇ ਪੱਗ ਨਾਲ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਲੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਬਦਰ ਦੀ ਜੰਗ ਦੇ ਦਿਨ ਉਬੈਦਹ ਬਿਨ ਸਈਦ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਮੁੱਠਭੇੜ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਹੱਥਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਜਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਸ ਦੀਆਂ ਕੇਵਲ ਅੱਖਾਂ ਹੀ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਕੁਨੀਅਤ (ਗੋਤ) ਅਬੂਜ਼ਾਤੁਲ ਕਰਸ਼ ਸੀ ਉਹ ਕਹਿਣ ਲਗ੍ਹਾ ਮੈਂ ਅਬੂਜ਼ਾਤੁਲ ਕਰਸ਼ ਹਾਂ, ਇਹ ਸੁਣਿਆਂ ਹੀ ਮੈਂ ਉਸ'ਤੇ ਬਰਛੀ ਨਾਲ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਅੱਖ ਵਿੱਚ ਜ਼ਖਮ ਲਗ੍ਹਾ ਤਾਂ ਉਹ ਉੱਥੇ ਹੀ ਮਰ ਗਿਆ । ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਮੈਂ ਆਪਣਾ ਪੈਰੂ ਉਸ'ਤੇ ਰਖਕੇ ਪੂਰਾ ਜ਼ੋਰ ਲਾਇਆ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਾਲ ਮੈਂ ਆਪਣੀ ਉਹ ਬਰਛੀ ਖਿਚਕੇ ਕੱਢੀ, ਉਸਦੇ ਦੋਵੇਂ ਕੰਢੇ ਮੁੜ ਗਏ ਸਨ । ਉਰਵਾਹ ਕਹਿੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਰਸੂਲੁਲਾਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲਾਹਿ

ਵਸਲਮ ਨੇ ਉਹ ਬਰਛੀ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਤੋਂ ਤਲਬ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਆਪ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਦਿੱਤੀ । ਜੱਦ ਰਸੂਲੁਲਾਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਫਿਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਰਜ਼ੀ ਅਲਾਹ ਅਨਹੁ ਨੇ ਉਹ ਬਰਛੀ ਤਲਬ ਕੀਤੀ, ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ । ਜੱਦ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬੂਬਕਰ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਨੇ ਆਪ ਤੋਂ ਉਹ ਬਰਛੀ ਤਲਬ ਕਰ ਲਈ ਅਤੇ ਆਪ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ । ਜੱਦ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਦਾ ਦੇਹਾਂਤ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਨੇ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ । ਫਿਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹਜ਼ਰਤ ਉਸਮਾਨ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਉਹ ਬਰਛੀ ਤਲਬ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇ ਦਿੱਤੀ । ਜੱਦ ਹਜ਼ਰਤ ਉਸਮਾਨ ਸ਼ਹੀਦ ਹੋਏ ਤਾਂ ਉਹ ਹਜ਼ਰਤ ਅਲੀ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਮਿਲ ਗਈ । ਅਖੀਰ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬਦੁਲਾਹ ਬਿਨ ਜੁਬੈਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਲੈ ਲਈ ਅਤੇ ਉਹ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਰਹੀ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਹਜ਼ਰਤ ਅਬਦੁਲਾਹ ਬਿਨ ਜੁਬੈਰ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਬਿਨ ਅਵਾਮ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਦ ਦੀ ਜੰਗ ਦੇ ਦਿਨ ਨਥੀ ਕਰੀਮ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮਾਂਪਿਆਂ ਨੂੰ ਜਮਾਂ ਕੀਤਾ ਅਰਥਾਤ ਮੈਂਥੋਂ ਇਉਂ ਫਰਮਾਇਆ ਕਿ ਮੇਰੇ ਮਾਂ ਬਾਪ ਤੁਹਾਡੇ'ਤੇ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਣ । ਹਜ਼ਰਤ ਜਾਬਰ ਬਿਨ ਅਬਦੁਲਾਹ ਤੋਂ ਰਿਵਾਇਤ ਹੈ ਕਿ ਖੰਦਕ ਦੀ ਜੰਗ ਦੇ ਮੌਕੇ'ਤੇ ਰਸੂਲੁਲਾਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ ਕਿ ਹਰ ਨਥੀ ਦਾ ਹਵਾਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਹਵਾਰੀ ਜੁਬੈਰ ਹਨ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ : ਖੈਬਰ ਦੀ ਜੰਗ ਵਿੱਚ ਯਹੂਦ ਦਾ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਰਦਾਰ ਮਰਹਬ ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹਾਮਦ ਬਿਨ ਮੁਸਲਮਾ ਦੇ ਹੱਥਿੰ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਭਰਾ ਯਾਸਿਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਆਇਆ, ਉਸਨੇ ਨਾਰਾ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੋਣ ਹੈ ਜੋ ਮੇਰਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰੇਗਾ । ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਉਸਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇ । ਹਜ਼ਰਤ ਸਫ਼ੀਆ ਨੇ ਨਥੀ ਕਰੀਮ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹੇ ਰਸੂਲੁਲਹ ! ਇਉਂ ਲਗੋਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਮੇਰੇ ਬੇਟੇ ਨੂੰ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨਸੀਬ ਹੋਵੇਗੀ । ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ ਨਜ਼ਾਂ ਸਗੋਂ ਤੇਰਾ ਬੇਟਾ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਰੇਗਾ । ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ, ਯਾਸਿਰ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਲਈ ਨਿਕਲੇ ਅਤੇ ਉਹ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਦੇ ਹੱਥਿੰ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ । ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਤਿੰਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ ਜਿੰਨਾ ਨੂੰ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਉਸ ਇਸਤਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਲਾਉਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਜੋ ਕੁਝੋਂ ਰਾਹੀਂ ਹਜ਼ਰਤ ਹਾਂਤਿਬ ਬਿਨ ਅਬੀ ਬਲਤਾਤਾ ਦਾ ਪਤੱਰ ਲੈਕੇ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ ।

ਹਜ਼ਰਤ ਖਲੀਫ਼ਾਤੁਲ ਮਸੀਹ ਸਾਨੀ ਰਜ਼ੀ ਅਲੱਹ ਅਨਹੁ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਦਾ ਦਾ ਵਾਕਿਆ ਬਿਆਨ ਕਰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਫਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੱਕੇ ਦੀ ਫਤਹ ਦੇ ਮੱਕੇ ਜੱਦ ਰਸੂਲੁਲਾਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਨੇ ਹੁਬੁਲ ਨਾਂ ਦੇ ਬੁੱਤ ਉਪੱਤ ਆਪਣੀ ਛੜੀ ਮਾਰੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੀ ਥਾਂ ਤੋਂ ਡਿਗੋਕੇ ਟੁੱਟ ਗਿਆ ਤਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਨੇ ਅਬੂ ਸੁਫ਼ਿਯਾਨ ਵੱਲ ਮੁਸਕਰਾਉਂਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ, ਅਬੂ ਸੁਫ਼ਿਯਾਨ ਚੇਤੇ ਹੈ ਉਹਦ ਦੇ ਦਿਨ ਜੱਦ ਮੁਸਲਮਾਨ ਜ਼ਖਮਾ ਤੋਂ ਚੂਰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਸਨ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੇ ਹੰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ 'ਆਲਾ ਹੁਬੁਲ' ਹੁਬੁਲ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਬੁਲੰਦ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਹੁਬੁਲ ਨੇ ਹੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹਦ ਦੇ ਦਿਨ ਮੁਸਲਮਾਨਾ ਉਪੱਤ ਜਿੱਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ । ਅੱਜ ਦੇਖਦੇ ਹੋ ਸਾਹਮਣੇ ਹੁਬੁਲ ਦੇ ਟੋਟੇ ਪਏ ਹੋਏ ਹਨ । ਅਬੂ ਸੁਫ਼ਿਯਾਨ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜੁਬੈਰ ਇਹ ਗਲਾਂ ਹੁਣ ਜਾਣ ਦਿਓ । ਅੱਜ ਸਾਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਹਮਦ ਰਸੂਲੁਲਾਹ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦੇ ਖੁਦਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਖੁਦਾ ਵੀ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਅੱਜ ਜੋ ਕੁਝ ਅਸੀਂ ਦੇਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਦੇ ਨ ਹੁੰਦਾ । ਸੋ ਇਹੋ ਰੱਬ ਹੈ ਜੋ ਆਂਹਜ਼ਰਤ ਸਲਲਾਹੁ ਅਲੈਹਿ ਵਸਲਮ ਦਾ ਰੱਬ ਹੈ ।

ਸ਼ਾਮ (ਹੁਣ ਸੀਰਿਆ) ਦੀ ਫਤਹ ਦੇ ਬਾਅਦ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰੋਂ ਬਿਨ ਆਸ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ ਮਿਸਰ ਉਪੱਤ ਹਮਲਾ ਹੋਇਆ । ਮੁਸਲਮਾਨਾ ਨੇ ਫਸਤਾਤ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਘੇਰਾ ਕਰ ਲਿਆ । ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰੋਂ ਬਿਨ ਆਸ ਨੇ ਕਿਲੇ ਦੀ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਅਤੇ ਫੌਜ ਦੀ ਬੁੜੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰ ਤੋਂ ਜੱਥਾ ਰਵਾਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਿਨਤੀ ਕੀਤੀ । ਹਜ਼ਰਤ

ਉਮਰ ਨੇ ਦੱਸ ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਛੋਜ ਅਤੇ ਚਾਰ ਅਫਸਰ ਭਿਜਵਾਏ । ਫਰਮਾਇਆ ਇਹਨਾ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਅਫਸਰ ਇਕ ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ । ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਸਨ । ਹਜ਼ਰਤ ਉਮਰੋਂ ਬਿਨ ਆਸ ਨੇ ਘੇਰੇ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਇਹਨਾ ਦੇ ਸੁਪੁਰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ । ਸੱਤ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੱਕ ਘੇਰਾ ਚਲਦਾ ਰਿਹਾ । ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਇਕ ਦਿਨ ਆਖਣ ਲੱਗੇ ਕਿ ਅੱਜ ਮੈਂ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਤੇ ਛਿਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹਾਂ ਇਹ ਆਖਕੇ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਪੂਰੀ ਲਈ ਅਤੇ ਪੌਜੀਆਂ ਲਗਾਕੇ ਕੰਧ'ਤੇ ਚੜ੍ਹ ਗਏ । ਕੁਝ ਸਾਹਬੀਆਂ ਨੇ ਆਪਦਾ ਸਾਬ ਦਿੱਤਾ । ਕਿਲੇ ਦੀ ਕੰਧ'ਤੇ ਚੜ੍ਹਕੇ ਸਾਰਿਆਂ ਨੇ ਇੱਕੋ ਹੀ ਤਕਬੀਰ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਬੁਲੰਦ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸਾਰੀ ਛੋਜ ਨੇ ਐਨ੍ਹੇ ਜੋਰ ਨਾਲ ਨਾਰਾ ਮਾਰਿਆ ਕਿ ਕਿਲੇ ਦੀ ਧਰਤੀ ਹਿਲ ਗਈ । ਈਸਾਈਆਂ ਨੇ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕਿਲੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੜ੍ਹ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਹੋਸ਼ ਗਵਾਕੇ ਭੱਜ ਖੜ੍ਹ ਹੋਏ । ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਨੇ ਕਿਲੇ ਦੀ ਕੰਧ ਤੋਂ ਲਥੋਕੇ ਕਿਲੇ ਦਾ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੋਲ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਛੋਜ ਅੰਦਰ ਵੜ੍ਹ ਗਈ । ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ : ਹਜ਼ਰਤ ਜੁਬੈਰ ਦੇ ਜ਼ਿਕਰ ਦਾ ਬਾਕੀ ਹਿਸਾਂ ਇਨਸ਼ਾਲਾਹ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰਾਂਗਾ ।

ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਬਾਦ ਮੁਕਰੱਮ ਮਿਆਰਾਜ ਅਮਹਦ ਸਾਹਬ ਸ਼ਹੀਦ ਸਪੱਤਰ ਮਹਾਮੂਦ ਅਹਮਦ ਸਾਹਬ ਆਫ਼ ਡੋਗਰੀ ਗਾਰਡਨ ਜ਼ਿਲਾ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰੇ ਖੈਰ ਕੀਤਾ । ਇਹਨਾ ਨੂੰ ਅਹਮਦੀਆਂ ਮੁਸਲਿਮ ਜਮਾਤ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੇ 12 ਅਗਸਤ ਨੂੰ ਫਾਇਰਿੰਗ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹੀਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ । ਆਪ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ ਅੱਜਕਲ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧਤਾ ਜੋਰਾਂ'ਤੇ ਹੈ । ਅਲੱਹ ਤਾਅਲਾ ਇਹਨਾ ਸ਼ਰਪਸੰਦਾ ਦੇ ਸ਼ਰ ਇਹਨਾ'ਤੇ ਪਰਤਾਏ । ਇਹਨਾ ਦਿਨਾ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੁਆਵਾਂ ਕਰਨੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ ।

رب كُلِّ شَيْءٍ خَادِمكَ رَبُّ فَاحْفَظْنِي وَانصُرْنِي وَارْحَمْنِي اللَّهُمَّ إِنِّي نَجَّعْلُكَ فِي نُورِهِمْ وَنَعُوذُ بِكَ مِنْ شَرِّهِمْ
بਹੁਤ ਪੜ੍ਹਨ । ਦੁਰੂਦ ਸ਼ਰੀਫ ਬਹੁਤ ਪੜ੍ਹਨ । ਅਲੱਹ ਤਾਅਲਾ ਹਰ ਅਹਮਦੀ ਨੂੰ ਇਹਨਾ ਸ਼ਰਪਸੰਦਾਂ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਾਰਤਾਂ ਤੋਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖੇ । ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਵੱਧ ਰਹੀ ਹੈ ਉਸੇ ਹੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਸਾਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੱਬ ਵੱਲ ਝੁਕੱਣਾ ਚਾਹਦਾ ਹੈ ।

ਇਸਦੇ ਬਾਦ ਹਜ਼ੂਰ ਅਨਵਰ ਨੇ ਅੱਜੀਜ਼ਮ ਅਦੀਬ ਅਹਮਦ ਨਾਸਿਰ ਮੁਰੱਬੀ ਜਮਾਤ ਅਹਮਦੀਆ ਦਾ ਅਤੇ ਮੁਕਰੱਮ ਹਮੀਦ ਅਹਮਦ ਸ਼ੇਖ ਸਾਹਬ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਰਹੂਮੀਨ ਲਈ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਦੁਆ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਜੁਮੈਦੇ ਦੇ ਬਾਦ ਨਮਾਜ਼ ਜਨਾਜ਼ਾਹ ਗਾਇਬ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ।

اَكْتَبْدِيلُكُلُّوْنَجِهِلُّهُ وَلَسْتَعِيْنِهُ وَلَنَتَوْكِلُ عَلَيْهِ وَلَتَعُودُ لِلَّهِ وَمِنْ سَيِّئَاتِ اَعْمَالِنَا مِنْ يَهْبِطُهُ اللَّهُ
فَلَا مُضِلٌّ لَهُ وَمَنْ يُضْلِلُهُ فَلَا هَا دِيْلُهُ وَلَنَشَهَدُ اَنْ لَا إِلَهَ اِلَّا اللَّهُ وَلَنَشَهَدُ اَنْ مُحَمَّداً عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، عِبَادُ اللَّهِ رَحْمَنُ اللَّهِ رَحِيمٌ
بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَى وَيَنْهَا عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُوْنَ اُذْكُرُوا اللَّهَ يَدْكُرُ کُمْ
وَادْعُوْهُ يَسْتَجِبْ لَکُمْ وَلَنِدْکُرُ اللَّهَ اَکْبُرُ.

Khulasa Khutba Jumma 21.08.2020

Delivered By : Hadhrat Khalifatul Masih Vth (atba)

Summarized by : Majlis Ansarullah Bharat

Translated by : Shamshad Ahmad Eden, from Punjabi Desk

From : Nazarat Nashr-o-Isha'at Qadian-143516, Distt. Gurdaspur, Punjab (INDIA)